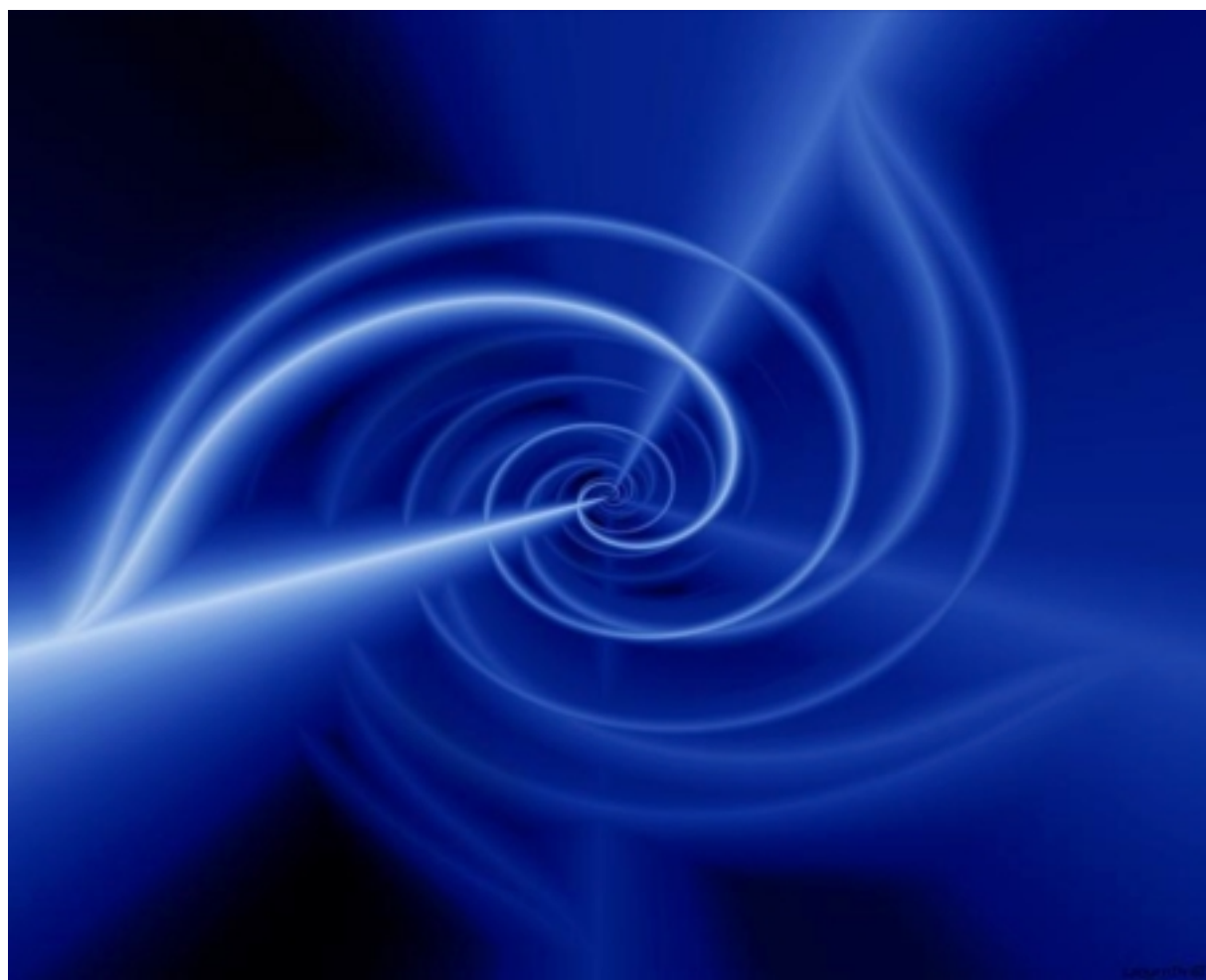

Vezetékes – Mobil Monitoring jelentés

2000.

**Hírközlési Főfelügyelet
Piaci Monitoring Igazgatóság
2001. április**

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS.....	2
FEJLŐDÉS.....	3
TELEFON-ELLÁTOTTSÁG.....	3
TELEFONBESZÉLGETÉSEK.....	4
TELEFONRA VÁRAKOZÓK SZÁMA.....	4
BERUHÁZÁS.....	5
ISDN VONALAK ARÁNYA.....	5
INTERNET.....	6
VERSENY.....	7
PIACI RÉSZESEDÉSEK – MOBIL PIAC.....	7
PIACI RÉSZESEDÉSEK – VEZETÉKES PIAC.....	8
TELEFONSZOLGÁLTATÁS ÁRINDEXE.....	6

Bevezetés

A monitoring rendszer célja, hogy egy olyan rendszeres időközönkénti (tervezetten félévenkénti) információforrássá váljon, amely lényegre törően foglalja össze a távközlési piac releváns tendenciáit, alapot teremtve a részletesebb elemzésekre.

A jelentés célzottan a friss adatokat preferálja az auditált adatok előtt. Így a gyorsan feldolgozott adatok és az éves szinten hivatalosan közzétett adatok között eltérések lehetnek. Ennek ellenére a jelentés fontos információforrás lehet a felhasználók számára, mivel a felmerülő gyors információ igényt kívánja kielégíteni.

Ugyancsak releváns eltérések lehetnek a jelentés szolgáltatói önbevalláson alapuló statisztikai adatai (OSAP adatok) és a HIF saját mérései között.

Kérjük, amennyiben észrevétele, javaslata, konstruktív kritikai megjegyzése van az anyaggal kapcsolatban azt ismertesse meg velünk. Véleményét kérjük a következő címre küldje el:
acs.gergely@hif.hu

Fejlődés

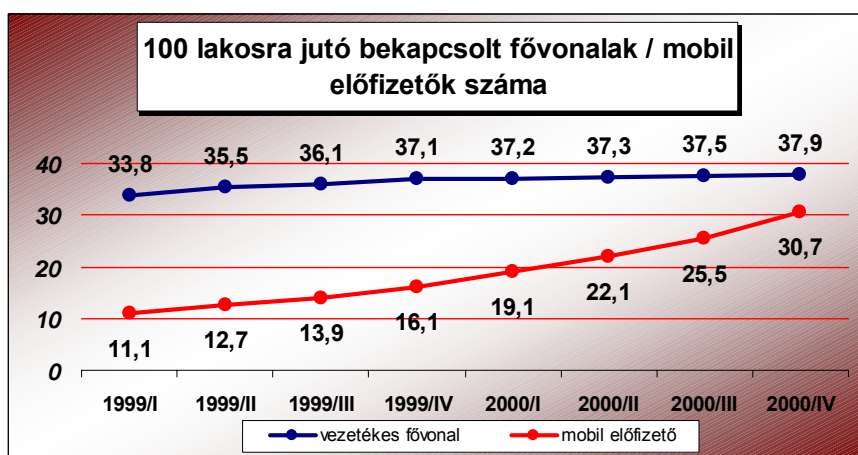
Telefon-ellátottság

A 2000. év a mobil telefon ellátottság minden eddiginél gyorsabb növekedését és a vezetékes szektor stagnálását hozta. Míg 1999-ben a vezetékes telefóniában a bekötött új vonalak száma meghaladta a 250 ezret, 2000-ben viszont ennél már 58%-kal kevesebb fővonalat kapcsoltak be. A 2000-es adatok alapján egyelőre úgy tűnik, 37-38% körül stagnál a piac bővülése. Ezzel szemben a mobil piac dinamikusabban bővül – 2000. végére 97,1%-kal, közel duplájára nőtt egy év alatt az előfizetők száma. A két piac arányára jellemző, hogy 1999. végén a vezetékes penetráció értéke még több, mint kétszerese volt a mobil penetrációnak, 2000. végére viszont már alig 25%-kal haladta meg azt. A különbség további csökkenése tovább folytatódik és becslések szerint 2001. közepére a mobil penetráció eléri a vezetékes fővonalak számát.

A KSH adatai szerint a háztartások telefon-ellátottsága 1996-ban 48%-os, 1999-ben 77%-os, 2000. I. félévében 81%-os volt. (KSH adat 2000. II. félévére nem áll rendelkezésre).

A vezetékes
vonaellátottság
bővülése
megtorpanni
látszik 40%
alatt.

A mobil
penetráció
közel 100%-kal,
és az előfizetők
száma átlagosan
havi 5%-kal
nőtt az elmúlt
évben.

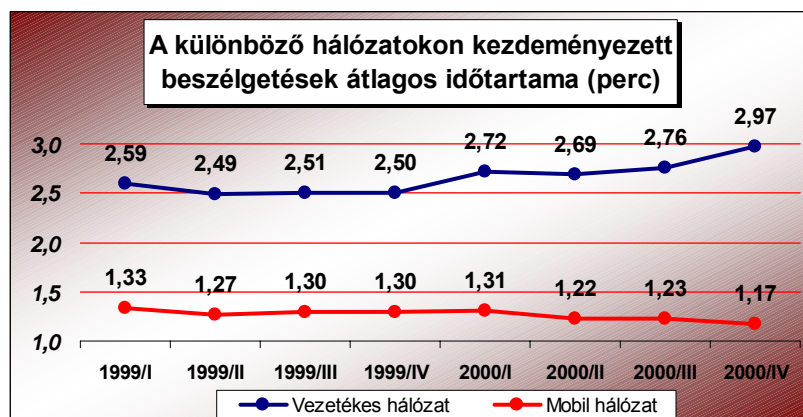
1. ábra: A 100 lakosra jutó bekapcsolt fővonalak / mobil előfizetők száma (Forrás: OSAP)

Megjegyzés: A lakosságszámok a népszámlálás előtti KSH értéken alapulnak

Telefonbeszélgetések

A vezetékes készülékeket használó fogyasztók átlagos beszélgetési ideje kisebb kilengésekkel, de növekedett 2000. folyamán. 1999. végén átlagosan 2,5 percig tartott egy telefonbeszélgetés, 2000. végén pedig már közel 3 percig.. Az üzleti és az egyéni előfizetők értékei ettől lényegesen eltérnek, az egyes koncessziós társaságok értékei pedig jelentősen szóródnak az átlag körül. A mobil telefonbeszélgetések átlagos időtartama az elmúlt évben folyamatosan csökkent és az év végén átlagosan 1,17 percig tartott, ami a vezetékes értéknek már kevesebb, mint 40%-a. Ugyanez az arány 1999. végén még 52% volt, ami 2000-re azt a tendenciát mutatta, hogy a vezetékes készülékeken egyre hosszabbak, a mobilokon pedig egyre rövidebbek a beszélgetések.

2000-ben a vezetékes készülékekről bonyolított beszélgetések átlagos időtartama nő, míg a mobil beszélgetések időtartama egyre rövidebb.

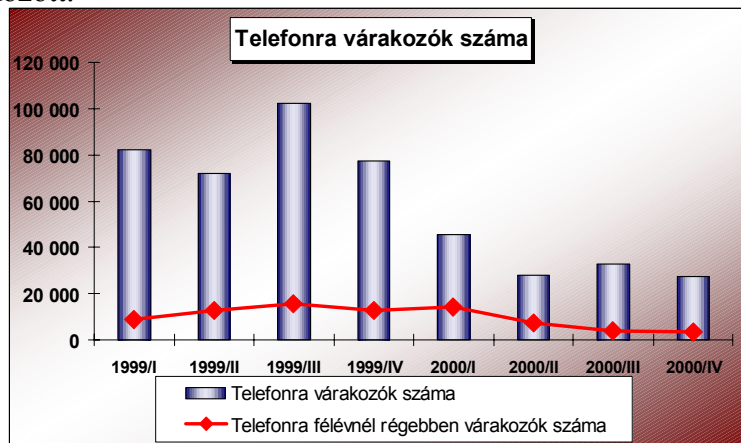

2. ábra: A különböző hálózatokon kezdeményezett beszélgetések átlagos időtartama (Forrás: OSAP)

Telefonra várakozók száma

A telefonra várakozók száma az elmúlt két évben tendenciózusan csökkent. Ez a folyamat természetesen egybeesik a bekapcsolt fővonalak egyre csökkenő ütemű növekedésével is. A korábbi ingadozások után a telefonra fél évnél régebben várakozók száma is folyamatosan - mintegy 72%-kal – csökkent 2000. folyamán. A várakozók száma nem egyformán alacsony az ország egyes területein. Erős eltérések vannak a különböző ellátottságú és fejlettségű területek között.

A telefonra várakozók száma csökkenő tendenciát mutatott az elmúlt egy évben.

3. ábra: Telefonra várakozók száma (Forrás: OSAP)

Beruházás

A mobil és a vezetékes penetráció változása szemléletesen mutatja mindazt a változást, ami a távközlésnek ebben a szegmensében történik. A távközlési iparág fejlődésének egyik kulcsa a beruházások jelentős értékében rejlik. Minden, Magyarországon beruházásra elköltött tizedik forintot a koncessziós cégek fektették be 2000-ben. A vezetékes és a mobil beruházásokat összehasonlítva elmondható, hogy 2000-ben több beruházást hajtottak végre a mobil szolgáltatók.

A vezetékes és a mobil szolgáltatók 2000-ben több mint 200 milliárd Ft-ot költöttek beruházásra.

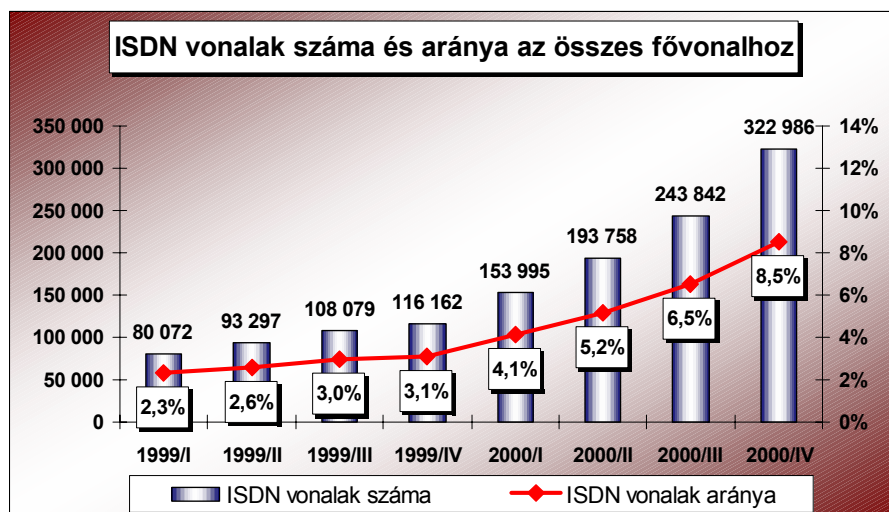
2000		2000	
Koncessziós társaságok beruházásai (Mrd Ft)		Beruházás a gazdaság egészén belül	
Vezetékes távközlési szolgáltatók	96,9	Teljes gazdaság beruházása (Mrd Ft)	1 865,8
Mobil szolgáltatók	106,0	Vezetékes és mobil szolgáltatók beruházása az összgazdasági beruházás %-ban	10,87%
Összesen	202,9		

1. táblázat: A távközlés beruházása (Forrás: OSAP)

ISDN vonalak aránya

A beszédátvitel mellett az integrált beszéd és adatátvitelben is kiemelt jelentőségűek azok a műszaki paraméterek, amelyekben mérni tudjuk a fejlődést. Kétségtől ezek közé sorolandó az ISDN vonalak aránya. Az elmúlt két évben az átszámított alap és primer ISDN fővonalszám (2 és 30 vonallal számolva) majd négy és félszeresére nőtt. Országos átlagban az összes fővonal 8,5%-a ISDN vonal. A vonalak száma 1999-ben mintegy 160%-al, 2000-ben majd 280%-al nőtt, ami jelzi a digitális vonalak gyorsuló ütemű növekedését. Az elmúlt évben mindez a vezetékes vonalak összességének stagnálásával párosult.

2000-ben a gyakorlatilag stagnáló fővonalszám mellett az ISDN vonalak száma és aránya töretlenül nő.

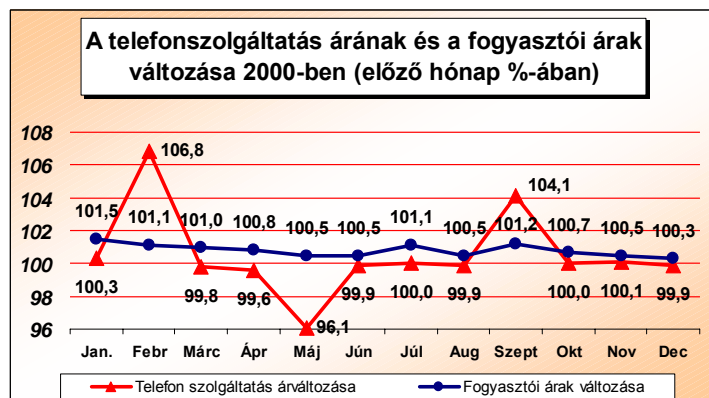
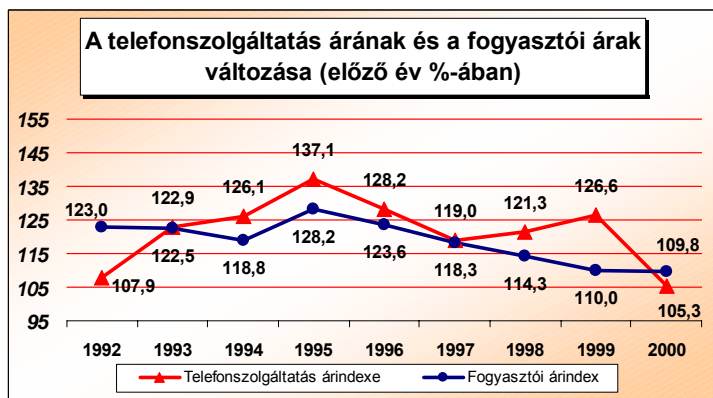

4. ábra: ISDN vonalak aránya (Forrás: OSAP)

Telefonszolgáltatás árindexe

A telefonszolgáltatás (vezetékes és mobil) árindexe az 1990-es évek legelső éveitől kezdve rendre a fogyasztói árváltozást meghaladóan nőtt. 2000-re ez a trend megfordult. A telefon árindex két kiemelkedő csúcsa 2000-ben a februári vezetékes telefon áremelést, illetve az augusztus végéig tartó átfogó Matáv akció végét jelzik vissza. Míg a mobiltelefon-szolgáltatás árindexében ez évben csökkenés figyelhető meg, addig a vezetékes telefonszolgáltatás 2000-ben a KSH számítása szerint 6%-al növekedett. Így összességében a telefonszolgáltatás árindexe 5,3%-al növekedett 2000-ben.

2000-ben a telefonszolgáltatás ára 5,3%-al növekedett a KSH szerint.

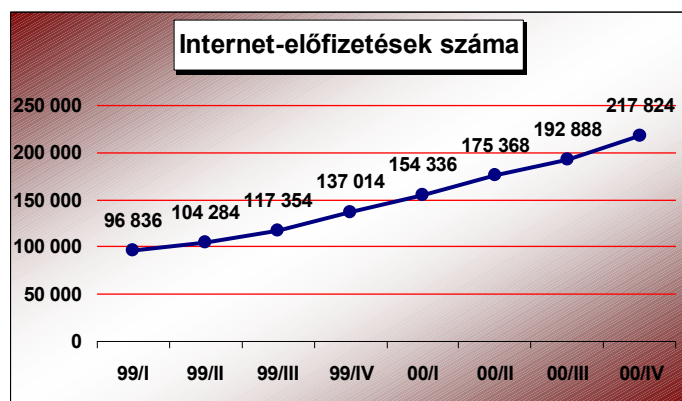
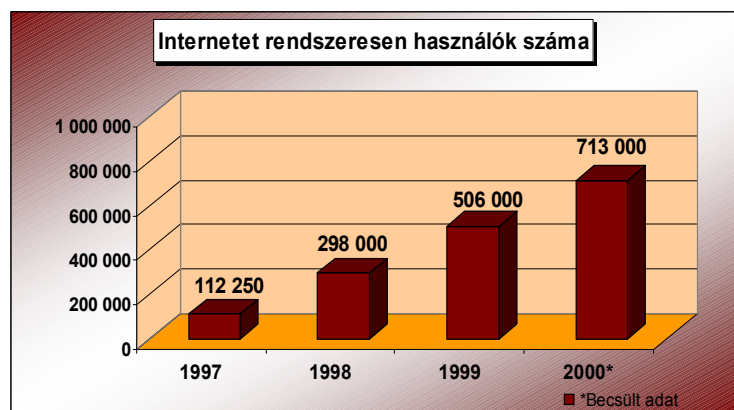

5. ábra: A telefonszolgáltatás árindexe (forrás: KSH)

Internet

Magyarországon az Internetet használók számának alakulása gyors fejlődésre enged következtetni. Azonban a felhasználók száma és aránya a lakossághoz viszonyítva még mindig igen alacsony (főképp a nyugat-európai arányokhoz mérve), ami korlátot jelent mind a tartalomszolgáltatások, mind az internetes kereskedelem fejlődésének. Az internetes kultúra szélesebb elterjedésének egyrészt a költségek, másrészt a lassan változó attitűd szab egyelőre határt. A használók számát nehéz megbecsülni (a módszertan függvényében változik az eredmény is), de a legújabb felmérések szerint számuk 1 millió körül van. Ennél valamivel kisebb a rendszeres használók tábora. Az előfizetők nagy része kapcsolt vonalon modemmel és ISDN-el jut a világhálóra.

Az Internetet használók száma Magyarországon 2000 végén 1 millió fő körül alakult. A rendszeres használók száma ennél kevesebb.

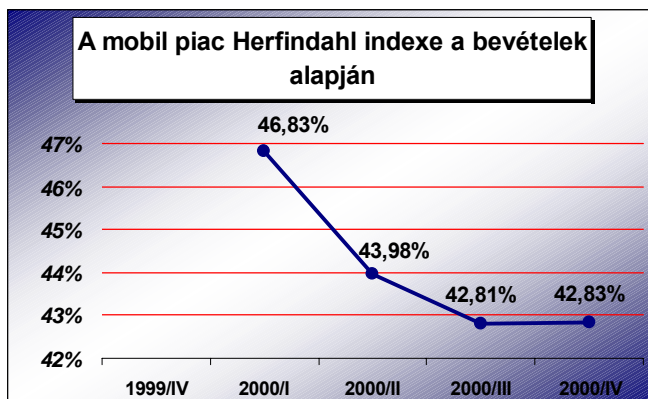
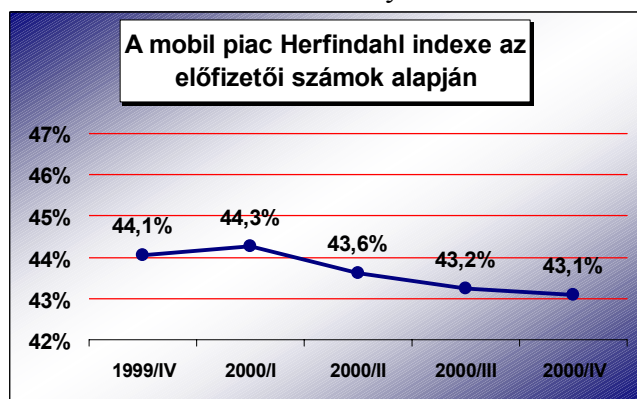
6. ábra: Internetet felhasználók és előfizetők (Forrás: Carnation, KSH)

Verseny

Piaci részesedések – mobil piac

Az egyes piacokon zajló verseny intenzitásának mérésére alkalmazott mutató – a Herfindahl-index – segítségével tömören jellemezni lehet a koncentrációt, amiből következtetni lehet a versenyre.¹ Egy négyszereplős piacon az index értéke 25% (tökéletes verseny) és 100% (monopólium) között mozoghat. Jelenleg a mobilpiacon az index értéke magasnak mondható a kevés szereplő és a jelentős méretkülönbségeknek köszönhetően. Mindkét indexre jellemző azonban, hogy lassan ugyan, de csökken, mindkettő a Vodafone folyamatos növekedése miatt.

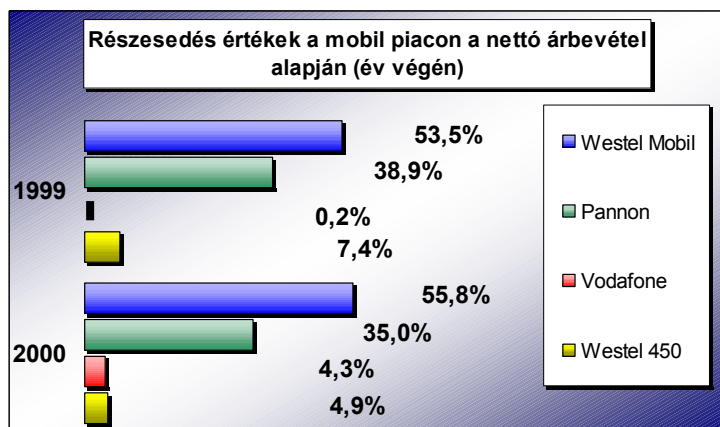
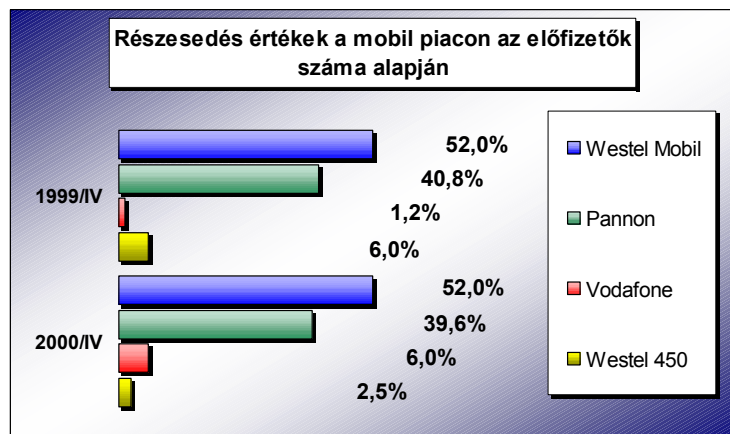
A piaci koncentráció a mobil piacon magas, mind az előfizetők száma, mind az árbevétel alapján.

7. ábra: Herfindahl index a mobil piacon az előfizetői számok és a nettó bevételek alapján (Forrás: OSAP)

A mobil piacra dinamikus fejlődés jellemző. 2000-ben az előfizetők száma gyakorlatilag megduplázódott és egyes szakértők hasonló növekedési ütemet jósolnak 2001-re is. A piaci részesedés alakulását jól jellemzi a Vodafone előre törése és a Westel Mobil stabil piaci pozíciója. A Pannon kismértékben veszített részesedéséből az előfizetők tekintetében. Az árbevétel arányos részesedés tekintetében 2000-ben a Westel Mobil erősítette pozícióját, míg fő riválisa a Pannon kisebb szeletet tudott kihasítani a piacból, mint egy évvel korábban.

Jellemző a Vodafone erős előretörése, miközben a Westel Mobil jól őrzi piaci pozícióját.

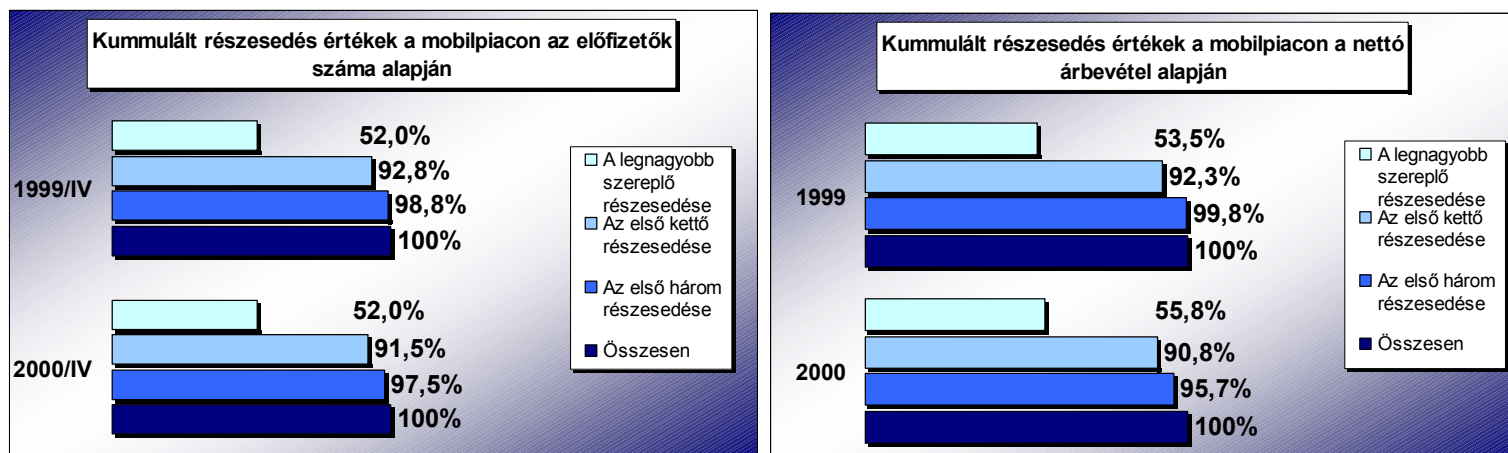

8. ábra: Mobil piaci részesedések az előfizetők száma és az árbevétel alapján (Forrás: OSAP)

¹ A Herfindahl index a piac koncentrációjának mérésére szolgál, számítása a piaci részesedések arányszámain alapul. Megmutatja, hogy egy adott piac milyen állapotot foglal el a tökéletes verseny és a monopólium között.

A piac meglehetősen koncentrált, hiszen a Westel Mobil és a Pannon GSM együttes részesedése mind az előfizetők számát, mind az árbevételt tekintve meghaladja a 90%-ot. Megfigyelhető, hogy miközben a Vodafone részesedése a Pannon GSM és a Westel 450 kárára történik, a piacvezető Westel Mobil első helyét szilárdan őrzi.

A mobil piacon a Westel Mobil és a Pannon GSM együttes részesedése 90%.

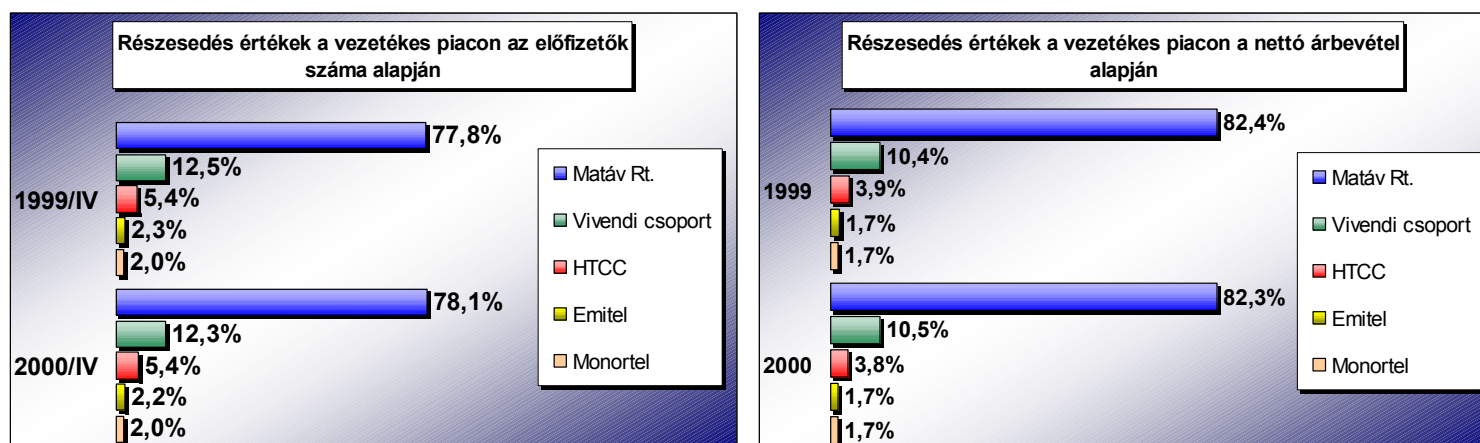

9. ábra: Kumulált részesedés értékek a mobil piacon az előfizetők száma és az árbevétel alapján

Piaci részesedések – vezetékes piac

A vezetékes piacon nehezen lehet értelmezni a piaci részesedést, mivel lokális monopóliumok működnek. A megoszlásokat lehet leírni a fővonalak és a bevételek mentén. Látható, hogy a Matáv a vezetékes fővonalak jelentős részét birtokolja és még ennél is nagyobb arányban részesedik a cégek között a realizált bevételből. A piac stagnálása az arányok mozdulatlanságában is megmutatkozott az elmúlt évben.

A Matáv Rt. részesedése a fővonalak terén a vezetékes piac stagnálása ellenére nő.

10. ábra: Vezetékes piaci részesedések az előfizetők száma és az árbevétel alapján (Forrás: OSAP)